

مربوط سیلابی لچک ۽ موافقت پروجیکٹ (IFRAP)

ہیئر دین مین ڈرین ناسیلابی حفاظتی بند RD 0+000 لے RD 4+850 لے بحالی / مضبوطی ۽ مختلف مقامات دو (02) عدد دیسی روڈ برج (VRBs) نا تعمیر
(Package-V)

انتظامی خلاصہ

1- منصوبہ ۽ پس منظر

بلوچستان، پاکستان ۽ رقبہ ۽ بزرگترین صوبہ آنت، ولے آبی کمتری و موسمیاتی بدلاؤ ۽ اثرات ۽ ملک ۽ سخت متاثرہ علاقہ آں ۽ شمار بیت۔ کمزور آبپاشی بنیادی ڈھانچہ، خشک موسم و دور دور پدین دیسی آبادی ۽ سبب صوبہ خشک سالی و سیلاب، ہر دو خطرہ آں ۽ سامنا کنت۔ سال 2022 ۽ تباہ کن مون سون سیلاباں بند، آبپاشی نظام و سیلابی بچاؤ ۽ بنیادی ڈھانچہ ۽ وسیع نقصان رسیدنگ، کہ مردم ۽ روزگار، فصل و دیسی آبادی ۽ حفاظت ۽ سخت اثر کرتنگ۔

اسے حالت ۽ بواب ۽ حکومت پاکستان، عالمی بینک ۽ مالی کمک ۽ مربوط سیلابی لچک و موافقت منصوبہ (IFRAP) شروع کرتنگ۔ اسے منصوبہ بلوچستان ۽ 2022 ۽ سیلاب بچہ تعمیر نو، لچک ۽ زیادتی و روزگار ۽ ذرائع ۽ گوناگونی ۽ وسیع پروگرام ۽ حصہ آنت۔ IFRAP ۽ مقصد صوبہ ۽ آبی وسائل و سیلابی انتظامی نظام ۽ بحالی و مضبوطی، زرعی پیداوار ۽ زیادتی، و بنیادی ڈھانچہ ۽ منصوبہ بندی و عملدرآمد ۽ موسمیاتی لچک شامل کرگ آنت۔

ابتدائی طور ۽ IFRAP PC-I ۽ 55 ذیلی منصوبہ شامل کرتنگ ات۔ ابتدائی سروے ۽ بیسٹ (20) ذیلی منصوبہ عالمی بینک ۽ منصوبہ جاتی جانچ دستاویز (PAD) ۽ انتخابی معیار ۽ پورا نہ پوتنت، لہذا اسے منصوبہ آں ۽ خارج کرتنگ پوتنت، و باقی پینتینس (35) ذیلی منصوبہ تفصیلی ڈیزائن ۽ خاطر منتخب کرتنگ پوتنت۔

اسے پینتینس (35) ذیلی منصوبہ بلوچستان ۽ 19 ضلعان — آواران، لسبیلہ، حب، نصیر آباد، جعفر آباد، صحبت پور، جھل گسی، ہرنائی، موسیٰ خیل، سی، کھچی، قلعہ سیف اللہ، پشین، زیارت، قلات، مستونگ، خاران، نوشکی و واکٹ — ۽ واقع آنت۔ پورٹ فولیو ۽ 11 بند/آب ذخیرہ سازه، 11 دائمی/سیلابی آبپاشی اسکیم، و 13 سیلابی بچاؤ سازه شامل آنت، کہ سیزہ پیکج ۽ تقسیم کرتنگ پوتنت۔ ضلع صحبت پور ۽ ہیئر دین ڈرین، IFRAP ۽ پیکج-V ۽ شامل یک ذیلی منصوبہ آنت، کہ مقامی آبادی و زرعی زمین ۽ بار بار ۽ سیلاب آں ۽ بچاؤ ۽ خاطر عملی کنگ بیت۔

ہیئر دین مین ڈرین، دیہات ذیرہ حاجی دارا خان، زین اللہ چاقور، گوٹھ حاجی عمر خان، گوٹھ سکندر خان و گوٹھ صادق خان ۽ نزدیکی ۽ 28°30'21.91" N و 68°36'24.31" E مختصات ۽ واقع آنت۔ مجوزہ ذیلی منصوبہ ۽ موجودہ ڈرین ۽ RD 0+000 تا RD 4+850 بحالی، دوبارہ مقطع بندی و مضبوطی شامل آنت، تا اضافی آبپاشی آب ۽ محفوظ نکاس ۽ گنجائش بہتر بیت۔

ذیلی منصوبہ نکاسی آب ۽ نظام ۽ باغیڑولک کارکردگی بحال کنت، کہ گاد جمع لوگ و مقطع ۽ گنجائش کم لوگ ۽ سبب متاثر پوتنگ۔ مجوزہ کاراں ۽ گاد ۽ صفائی، ڈرین ۽ مقطع ۽ نویں سر تشکیل، و بہتر ڈیزائن معیار و تعمیراتی طریقہ آں ۽ کنارگیں ڈھلواناں ۽ مضبوطی شامل آنت، تا آب ۽ مؤثر بہاؤ و دراز مدتی استحکام یقینی بیت۔

مزید، ڈرین ۽ مناسب جگہ آں ۽ دو (02) دیسی سرک پل (VRBs) جوڑ کنگ بنت، تا آب ۽ بہاؤ ۽ رکاوٹ نہ بیت و مقامی مردم ۽ آمدورفت و رابطہ بہتر بیت۔

اسے اقدام ۽ مقصد سیم و تھور ۽ کمی، زرعی زمین ۽ حفاظت، و ہیئر دین علاقہ ۽ زمین ۽ مجموعی پیداواری صلاحیت ۽ بہتری آنت۔

منصوبہ ۽ اہم مقاصد

- اضافی آبپاشی آب ۽ محفوظ نکاس ۽ نکاسی آب ۽ کارکردگی بہتر کرگ۔
- زیر اثر علاقہ ۽ سیم و تھور ۽ کمی کرگ۔
- زرعی پیداوار ۽ زیادتی و زمین ۽ پائیدار استعمال ۽ فروغ دینگ۔
- دیسی سرک پل ۽ تعمیر ۽ مقامی رسائی و رابطہ بہتر کرگ و علاقہ ۽ سماجی و اقتصادی ترقی ۽ کمک دینگ۔
- تمام مجوزہ تعمیراتی سرگرمی پہلے ۽ متاثرہ علاقہ آں ۽ محدود بنت و منصوبہ پیچ محفوظ علاقہ، دلی زمین یا ماحولیاتی حساس جگہ ۽ متصادم نہ آنت۔

2- ماحولیاتی و سماجی انتظامی منصوبہ ۽ مقاصد

ماحولیاتی و سماجی انتظامی منصوبہ (ESMP)، عالمی بینک ۽ ماحولیاتی و سماجی فریم ورک (ESF)، ماحولیاتی و سماجی عزم منصوبہ (ESCP)، و متعلقہ قومی و صوبائی ماحولیاتی قانون ۽ مطابق تیار کرتے ہوئے۔ ESMP منصوبہ بندی، تعمیر و عملی مرحلہ ۽ ممکنہ ماحولیاتی و سماجی خطرہ آں ۽ شناخت، تدارک و نگرانی ۽ خاطر یک عملی لائحہ عمل فراہم کنت۔

اِس ۽ بنیادی مقاصد اِنت:

- 1- ہیئر دین مین ڈرین ۽ بحالی و مضبوطی و دیہی سرک پل ۽ تعمیر ۽ وابستہ ماحولیاتی و سماجی اثرات ۽ مؤثر انتظام و تدارک یقینی کرگ۔
 - 2- عالمی بینک ۽ ماحولیاتی و سماجی معیار ESS 1 تا 10 ۽ پابندی ۽ فروغ دینگ۔
 - 3- کارکن و نزدیکیں آبادی ۽ پیشہ ورانہ صحت، حفاظت و فلاح ۽ بہتر کرگ۔
 - 4- مؤثر مشاورت و شکایات ۽ ازالہ نظام ۽ متعلقہ فریق آں ۽ شرکت و شفافیت برقرار دارگ۔
 - 5- دراز مدتی پائیداری، نکاسی آب ۽ بہتر کارکردگی، سیم و تھور ۽ کمی، و مردم ۽ حفاظت و رسائی ۽ بہتری یقینی کرگ۔
- ESMP ٹینڈر و معاہداتی دستاویزاں ۽ حصہ بیت، تا تعمیراتی ٹھیکیدار (CC) و تعمیراتی نگرانی مشیر (CSC) اپنی ذمہ داری آں ۽ ماحولیاتی و سماجی تقاضہ ۽ مکمل پابندی شامل کنت۔

3- قانونی و پالیسی فریم ورک

ESMP ڈیل ۽ قانون، پالیسی و معیار ۽ رہنمائی ۽ تیار کرتے ہوئے:

- عالمی بینک ۽ ماحولیاتی و سماجی معیار ESS 1 تا 10، کہ خطرہ ۽ انتظام، محنت و کاری حالت، آلودگی ۽ روک تھام، کمیونٹی صحت و حفاظت، حیاتیاتی تنوع و متعلقہ فریق ۽ شمولیت ۽ شامل کنت۔
- IFC و عالمی بینک گروپ ۽ پیشہ ورانہ صحت و حفاظت ۽ رہنما ہدایات۔
- پاکستان ماحولیاتی تحفظ ایکٹ 1997 و بلوچستان ماحولیاتی تحفظ ایکٹ 2012۔
- قومی ماحولیاتی پالیسی 2005، قومی تحفظاتی حکمت عملی، پاکستان موسمیاتی تبدیلی ایکٹ 2017، و قومی آفات انتظام ایکٹ 2010۔
- حیاتیاتی تنوع، موسمیاتی تبدیلی، محنتی معیار و ثقافتی ورثہ ۽ متعلق بین الاقوامی معاہدات، کہ پاکستان آس ۽ فریق آنت۔

4- ماحولیاتی و سماجی بنیادی صورتحال

ہیئر دین مین ڈرین ضلع صحبت پور ۽ نیم خشک علاقہ ۽ واقع آنت، جہاں نباتاتی پوشش کم، گرمی زیادہ و بارش محدود آنت۔ علاقہ آبپاشی عمل ۽ سخت وابستہ آنت و سیم و تھور ۽ قابو دینگ ۽ خاطر اضافی آبپاشی آب ۽ مؤثر نکاس ضروری آنت۔

ارضی ساخت زیادہ تر دریائی رسوبات ۽ مشتمل آنت، کہ سلت و ریتی مواد شامل آنت۔ بعض جاگہ آں ۽ سیم ۽ سبب زیر زمین آب ۽ سطح کم گہرائی ۽ آنت، و نمکیات ۽ سبب آب ۽ معیار ۽ فرق موجود آنت۔

منصوبہ ۽ علاقہ ۽ مردم ۽ روزگار زیادہ تر زراعت و مالدار ۽ وابستہ آنت، کہ مؤثر نکاسی آب ۽ انحصار کنت۔ منصوبہ ۽ نقش پایا نزدیک ۽ محفوظ ماحولیاتی مسکن، جنگل، دلدلی علاقہ یا اہم ثقافتی ورثہ ۽ جاگہ موجود نہ آنت۔

سماجی و اقتصادی لحاظ ۽ مقامی آبادی چھوٹی، دیہی و اقتصادی طور ۽ کمزور آنت۔ ذیلی منصوبہ ۽ عارضی روزگار ۽ موقع، نکاسی آب ۽ بہتری، سیم و تھور ۽ کمی، زرعی پیداوار ۽ زیادتی و روزگار ۽ تحفظ ۽ توقع آنت۔ دیہی سرک پل ۽ تعمیر ۽ مقامی رسائی و رابطہ ہم بہتر بیت۔

5- اثرات ۽ جائزہ و تدارکی اقدامات

تعمیراتی و عملی مرحلہ ۽ ممکنہ ماحولیاتی و سماجی اثرات ۽ شناخت کرتے ہوئے، کہ آس ۽ شامل آنت:

- تعمیراتی مشینری ۽ عارضی گرد و غبار، شور و فضائی اخراج۔
- تعمیراتی فضلہ و کھدائی ۽ نکلیں مواد ۽ تلفی۔
- کارکن و مقامی آبادی ۽ صحت و حفاظت ۽ خطرات۔

• مواد ۽ نقل و حمل ۽ دوران عارضی ٹریفک خلل۔

منصوبہ ۽ خاطر مستقل نقل مکانی یا زمین ۽ حصول ضروری نہ آنت۔

اہم تدارکی اقدامات آنت:

• ٹھیکیدار ۽ ماحولیاتی و سماجی انتظامی منصوبہ (CESMP) ۽ نفاذ، کہ فضلہ، ٹریفک، صحت و حفاظت، و ہنگامی حالت ۽ متعلق مقام مخصوص انتظامی منصوبہ شامل کنت۔

• ذاتی حفاظتی سامان (PPE)، ابتدائی طبی کمک و حفاظتی تربیت ۽ فراہمی۔

• تعمیراتی فضلہ ۽ مجاز ادارہ آں ۽ وسیلہ مقررہ جگہ ۽ محفوظ تلفی۔

• تعمیر مکمل ہوگ ۽ پچھ متاثرہ سطح آں ۽ بحالی۔

• ماحولیاتی و سماجی معاملہ آں ۽ مسلسل نگرانی و رپورٹنگ۔

• متعلقہ فریق آں ۽ مسلسل شمولیت و کارکن و آبادی ۽ خاطر فعال شکایات ازالہ نظام (GRM)۔

5.1- مجموعی اثرات

عالمی بینک ۽ ESS1 تقاضہ ۽ مطابق ممکنہ مجموعی ماحولیاتی و سماجی اثرات ۽ جائزہ کرتگ ہونگ۔ جائزہ ۽ تصدیق ہونگ کہ ذیلی منصوبہ ۽ اثراتی علاقہ ۽ ایسا اہم جاری یا مجوزہ منصوبہ موجود نہ آنت، کہ مجوزہ مداخلت آں ۽ یکجا ہونگ ۽ نمایاں مجموعی اثر پیدا کنت۔

چونکہ ذیلی منصوبہ زیادہ تر موجودہ سبیز دین مین ڈرین ۽ بحالی و مضبوطی و دیہی سڑک پل ۽ تعمیر ۽ محدود آنت، لہذا متوقع اثرات مقامی، عارضی و تجویز کرتگ تدارکی اقدام آں ۽ قابل انتظام آنت۔

مجموعی طور ۽ منفی مجموعی اثر ۽ توقع نہ آنت؛ بلکہ منصوبہ نکاسی آب ۽ کارکردگی بہتر کرگ، سیم و تھور کم کرگ، زرعی پیداوار زیادہ کرگ، و مقامی رسائی و رابطہ بہتر کرگ ۽ مثبت کردار ادا کنت، کہ سبیز دین ۽ مردم ۽ سماجی و اقتصادی بہبود ۽ کمک دنت۔

6- ادارہ جاتی انتظامات

ماحولیاتی و سماجی انتظام، محکمہ آبپاشی حکومت بلوچستان ۽ تحت منصوبہ عملدرآمد یونٹ (PIU) ۽ مربوط کنگ بیت، و عالمی بینک نگرانی کنت۔ تعمیراتی ٹھیکیدار مقام ۽ ESMP عملی کنت، تعمیراتی نگرانی مشیر (CSC) آں ۽ نگرانی کنت، و PIU وقتاً فوقتاً جانچ و آڈٹ کنت۔

ESMP ۽ مؤثر نفاذ ۽ خاطر منصوبہ ۽ عملہ ۽ استعداد افزائی، تربیت و آگاہی پروگرام کنگ بنت۔ تعمیل و رپورٹنگ ۽ نگرانی ۽ خاطر مخصوص ماحولیاتی و سماجی ماہرین ۽ ٹیم تعینات کرتگ ہونگ۔

7- شکایات ۽ ازالہ نظام

منصوبہ ۽ تمام مدت ۽ کارکن و مقامی آبادی ۽ شکایات و تحفظات ۽ حل ۽ خاطر شفاف و آسان رسائی والا شکایات ازالہ نظام (GRM) فعال بیت۔

اسے نظام ۽ عوامی شکایات سیل، مقام منصوبہ و PIU سطح ۽ شکایات ازالہ کمیٹی (GRC)، و شکایات ۽ وصولی، تحقیق و حل ۽ خاطر واضح مدت و طریقہ کار شامل آنت۔

8- نتیجہ

سبیز دین مین ڈرین ۽ بحالی و دیہی سڑک پل ۽ تعمیر ضلع صحبت پور ۽ نکاسی آب ۽ حالت بہتر کرگ و سیم و تھور ۽ مسئلہ ۽ نمگ ۽ خاطر اہم مداخلت آنت۔ ESMP ۽ مؤثر نفاذ ۽ ماحولیاتی، سماجی و پیشہ ورانہ خطرات کم بنت و تعمیراتی و عملی سرگرمی محفوظ، پائیدار و سماجی طور ۽ جامع انداز ۽ انجام دینگ بنت۔

ماحولیاتی حفاظتی اقدام، متعلقہ فریق آں ۽ شمولیت و بہتر نکاسی آب ڈیزائن ۽ یکجائی ۽ ذیلی منصوبہ زرعی پیداوار ۽ زیادتی، روزگار ۽ بہتری و مقامی رسائی ۽ مضبوطی ۽ اہم کردار ادا کنت، و بلوچستان ۽ مربوط سیلابی پچک و موافقت منصوبہ (IFRAP) ۽ وسیع تر پچک سازی مقاصد ۽ حصول ۽ ہم کمک دنت۔